

Macadamias Hkai Sha Ladat

Tsawra ai shiga madat Nu wa Hpu Nau ni, Ya mungkan hta moi masha nau nchye ai kaw na, ya chye wa ai ni, sha ai masha ni law htam wa nna mying gumhkawng wa ai kawp ja si langai jat hkai wa ai.

Moi gaw masha nau nchye nau nmu mada n na, ya gaw masha law malawng chye sha wa sai rai nga ai macadamia si hpe hkai sha ai ni law wa sai. Shang gumhpraw kaja ai nsi nai si rai nna Myanmar mungdan hta mung hkai kaja nga ai.

Macadamia hpun gaw shaning galu hpun rai nna kawp ja si amy hpan rai nga ai. kata na tum hpe gangau sha ai zawn, cake, biscuit, chocolate ni hta mung bang let htuk shapraw nga ma ai. Australia mung dan hta lai wa sai shaning 100 jan daram kaw na hkai hpang wa nna, ya tatut Myanmar mungdan sam mung daw hta sut masa hku na hkai sa wa sai rai nga ai.

Ga amy hpan –

Magyep lai ai ga, ... nlung shan ga myu ni hpe koi hkai ra ai. macadamia hpun gaw shaning shagu marang hka shading (60'') hte lahta htu ai buga ginra ni hta hkai yang kaja tim Dec, Jan, Feb, shata ni gaw nampan pu ten re majaw yawm dik kahtet shadang 14' degree centigrade -18°C lu na matu ra ai. kahtet shadang yawm mat yang mung, tsaw mat yang mung nampan pu shadang dan leng ai hku yawm mat lu ai. Kahtet ai shara ni hta panglai hka man tsaw de 1500'-3000' laman hkai mai ai. Hkyen hkrat ai dukra hpe koi ra ai.

Hka ra ai lam-

Macadamia hpun a hka ra kadawn ai lam hta hkai ai ga amy hpan , ga man hkrang masa, n bung bung shadang, sumwi htat ai lam n tsa ni hta madung nga ai. Madi dat kyem zing kaja ai ga amy hpan hta shaning shagu marang hka 65'' htu yang madi dat law ai lam mu lu ai.

Myu li lata la ai lam-

Myu li tum ni hpe galai n bawng shi yang hka lawng hta myu ni hpe ga ai ten du hkra hkying hkum 48 hka tsing da ra ai. Hka tsing ai shaloi hka hta waw wa ai tum ni hpe la kau ya nna lim ai tum hpe sha lata hkai ra ai.

Laking matut hkai ban ni gaw hkai ai hpang (5) ning hta pu si hpang ai rai nna tum hkai hpun ni gaw (7) ning hta pu si hpang ai. laking matut hpun ni gaw shawoi na hpun hte shai ai lam nga ai. madi dat atsawm lu yang laning mi tup pu si lu ai. Shaning (50) jan sut masa hku na hkai dut sha mai ai hpun langai rai nga ai. Nkau mi gaw Acre mi hta hpun 37 hte 34' grup hkai

ai. Jan shingkang atsawm lu ra ai. Hkai na nga yang hpun langai hte langai 32' gang hkai ai. N hkai shi yang 2' grup n hkrun htu da nna nga hkyi ni, shingra namhpun ni hte bai bang nna shata mi daram ga lajang da ai. June July hta hkai hpang nna Dec shata daram hta namhpun jaw ai. laning mi hta (2)lang (sh) (3) lang jaw ra ai .

Hkai ai shaloi htep htep hkai ai rai yang hpun kaba wa ai shaloi hpun lap ni hkra hkat n htawm shaning law law lu nna si pru shadang yawm ai. Laking daw shakrum shatsawm ai lam galaw ra ai. Hpun kaji ten hkai yan lapran shang gumhpraw lu na matu shapre, ga lasi, duhkra nsi nai si ni hkai mai ai.

*Macadamia hpun ni hta lap ndung de masen nna lap pa ai, lap makau hta ma- kun ai myu lap ndung hta kachyi mi masen n na ju loi lawm ai hpun re. ndai Macadamia gaw hpun kaba amyurai n htawm si hta si kawp ting a-ten re ai myu the si kawp mazut ai myu mung nga ai. Tsit lali tsawm ai lap rai nna galoi mung tsit ai hpun myu re.

Du hkrat chye ai latung ana ni-

Pu sha latung .si achyaw sha ai latung hte pu urawng sha an ani du hkrat tim yu hte kadu hka ni asi si ai ten hta shahten shaza chye ai. Acre mi hta akawp lawm ai tum joi 2700 pru lu ai. tum hku na gaw kg 900 du hkra pru lu ai. tum hta Protein ,sau dat ,Carbon hydrate ,mawm dat hte namhtun dat ,hpri dat, Potash dat ,Phosphate dat ni lawm ai.

Macadimia si tum hta lawm ai dat ni gaw hkum hkrang a matu hpyen byin mai ai nyaw ai sau ni hpe n nyaw ai sau akyu jaw ai sau ni gaw la kau nna sai lam hte salum hte seng ai ana ni hpe makawp maga ya lu ai nga nna hkamja lam ning mu kaw na hpaw tsun ka da ai kaw na chye lu ai. tum shan hta lawm ai sau ga aloi sha dat galai sha ai lam n nga majaw hkum hkrang a matu n nyaw ai sau sha lawm ai re majaw hkum hkrang a matu hpyen byin ai Colestral n lawm ai lam chye lu ai.

Sha ai shaloi Macadamia tum hpe katsing hku na tum shaw sha mai ai. tum hpe rin la nna sau shapraw la n htawm nam law nam lap hte sha ai sau hku na mung mai jai lang ai. bai na rin la nhtawm coffee zawn lu mai nga ai. Htuk shapraw ai gun rai ni yawng mung manu hpu /laja ai.

Nu wa hpu nau ni, ndai macadamia si gaw Mungkan shara shagu no.1 madang hta nga ai kawp ja si hku na masat da hkum ai re. Myanmar mung dan a du hkra hka ga hte hkai mai nga nna si pru shadang kaja n htawm, sut masa hku na hkai yang kaja dik rai nga ai lam hpe gam garan ya dat lu n-ngai.

Elizabeth Seng Lawt Lu